

"לרכוב ולגלות בעזרת האופניים"

גיא שחר

מטייל (ברגל ובאופניים...) וצלם, עורך ומפיץ מצגות הנוף ו"סביבון", מחבר הספר "הודו ונפאל"
<http://www.guysshachar.com>

מבוא

אני משוטט על אופניים כבר עשרים שנה. מרכיבות לצורך "סידורים" בעיר ועד לטיולי אופניים ארוכים, האופניים הם כלי הרכב שלוקח אותי למרחקים. כמטייל, אני נתקל לא אחת בדילמה - ככל שנעים מהר יותר היכולת להבחין בפרטים פוחתת. אז איך אפשר לטייל ולבחון את הנוף מסביב וגם ליהנות מהכיף הגדול של דהירה באוויר הפתוח על זוג גלגלים?

במאמר זה אנסה ליישב את הדילמה באמצעות דוגמאות מטיולי אופניים שערכתי בארץ ובעולם, וכן אעיר כמה נקודות שיסייעו לנו למצות את המיטב מהאופניים כאמצעי עזר לטיול והתבוננות בעולם שסביב.

"לרכוב לאן שרחוק מדי ללכת וקשה מדי לנסוע"

הדרך האולטימטיבית מבחינתי לטייל היא בהליכה. רק על שתי רגליים אפשר להגיע באמת למקומות המיוחדים, ספציפית – ראשי הרים מחודדים. הליכה הנה אפקטיבית לטווח של עד 10-20 ק"מ ביום. ואולם, אם נרצה לכסות תא שטח גדול יותר, הליכה תהא מעייפת מדי, והאופניים יוכלו לסייע בעדנו, בתנאי שהשטח מרושת בדרכים מתאימות – שבילים. עם אופניים אפשר לכסות עד 50-60 ק"מ ביום בשטח.

את רוב טיולי האופניים שלי אני עושה בשבילים¹. ישראל כולה מרושתת בשבילים רבים, הן באזורים המיושבים יותר (דרכים חקלאיות למשל) והן במדבר רחב הידיים. השבילים נוחים לרכיבה, ואינם מחייבים השקעת תשומת לב רבה מדי לפן הטכני, ומאפשרים לרכז את המבט וכושר ההבחנה בנוף שמסביב – הרים, סלעים, צומח... תוואי הנוף בו אני רוכב משתנה, וכידוע ישראל התברכה בסוגי נוף רבים ומגוונים, המאפשרים לרכוב בתוואי מישורי, גבעי או הררי. ככל שתוואי השטח דרמטי יותר, אפקט

¹ המחבר מתכוון בכותבו שבילים לדרכי עפר ולא לשבילי הליכה או לשבילים שנקראים באופן כללי single track – חזי יצחק

ה"נדנדה" בין טיול איטי ובוחן לבין טיול מהיר המתמקד ברכיבה – גדול יותר, שכן העליות קשות יותר, והירידות משמעותיות יותר. את קטעי העלייה האיטיים אפשר לעשות ברכיבה רגועה, ותוך כדי סיבוב הדוושות להביט מסביב ולבחון את הנוף. בירידה נוכל להתמסר להנאה בזמן גלישה מהירה במורד. עצירה לצילום היא תירוץ מצוין למנוחה בזמן עלייה קשה...

שבילים באזור רוחמה – אזור גבעות אידיאלי לרכיבה בנוף חקלאי מקסים

שבילים ברמת מדבר יהודה צפונית לערד – שילוב של עליות לנקודות תצפית וירידות מהירות

שבילי רמות מנשה

מתי לרכוב

היות שאני מעדיף לרכוב על מנת לטייל ולראות, אני מעדיף לעשות זאת בעונות המתאימות. בקיץ כמעט ואיני עושה טיולי אופניים בארץ, למעט רכיבות "מנהליתות" לאורך הירקון מהבית בפתח תקווה לפארק הירקון וחוף תל אביב, וגם זה בשעות הערב הפחות חמות. את הטיולים אני שומר לעונות המתאימות – חורף ואביב, כאשר מזג האוויר נעים, והארץ מוריקה ומתמלאת פרחים. אין להשוות רכיבה בגליל התחתון ביום קיץ לזהט כשהכל יבש מסביב לרכיבה באזור ביום חורף קריר כשהכל ירוק מסביב! גם לשעת הרכיבה ביום ישנה משמעות. שעות הבוקר המוקדמות ושעות בין הערביים לפני השקיעה הן השעות היפות ביותר – כאשר אור השמש נמוך והנוף נראה במיטבו.

כל רכיבה היא טיול

כל רכיבה יכולה להיות טיול בו נגלה, נלמד ונראה דברים חדשים, בתנאי שנתייחס אליה כך ונדע להתבונן בנוף שמסביב.

כאשר אני משוטט על אופניים ברחובות פתח תקווה לצורך "סידורים", אני מנצל את ההזדמנות כדי לראות מה התחדש בעיר. בדרך כלל אני משתדל לבחור נתיבים שונים בדרך הלך וחזור, לבדוק סמטאות חדשות, לעקוב אחרי אזורים שנמצאים בפיתוח, וע"י כך להיות מחובר למקום בו אני גר.

עם מי רוכבים

להרכב קבוצת הרוכבים השפעה חשובה על מידת האינטראקציה עם הסביבה. כאשר אנחנו רוכבים בטיול מאורגן המוני (טיולים שבהם משתתפים עשרות ומאות רוכבים, כדוגמת "חוצה גולן"), הנוף הוא בעיקר תפאורה, ועיקר הקסם של הטיול הוא ההנאה מעצם המאסה הגדולה של הרוכבים והאינטראקציה עמם.

סוג נוסף של טיולים הוא טיולים "עם החבר'ה". בטיולים אלה אנחנו בד"כ מטיילים עם החברים הקרובים לנו - בקבוצה המונה רוכבים בודדים. בהרכב כזה לנוף כבר יש יותר משמעות, אפשר להיות גמישים יותר עם תכנון העצירות, וכמובן יש הרבה הווי משותף. הטיול האולטימטיבי בראייתי הוא טיול הסולו. כאשר אני רוכב לבד אני בעצם לא לבד – אני עם האופניים, מתמודד בעצמי עם אתגרי הנסיעה, ובעיקר – מטייל עם הנוף שסביבי – כשתשומת הלב נתונה במאה אחוז לטיול ולהתבוננות.

ניווט והתמצאות

חלק בלתי נפרד מהרכיבה ב-Outdoors הוא חוויית ההתמצאות בשטח. אני משתדל לתכנן כל טיול אופניים בעזרת מפת סימון שבילים, שתהא גם עזר הניווט בטיול. כל תכנון נתון לשינויים ואלתורים בשטח בהתאם לעניין ולמגבלות המקום והזמן.

הרוכב האקטיבי

כרוכבים אנחנו משתמשים בשטח לצורך ההנאה שלנו. אבל השטחים הפתוחים ושמירת הטבע בישראל הם לא דבר מובן מאליו, שכן פרוייקטי פיתוח מאיימים כל העת להשחית אזורי נוף ייחודיים. לכן חובה עלינו כמטיילים הנהנים מהשטח להיות ערים ומעורבים ולנקוט צעדים אקטיביים נגד תכניות הרסניות, כמו גם להיות שותפים ולעזור לקידום תכניות תשתית לטובת רוכבי האופניים.